

Ријеч Пиве

Плужине, година III, број 23/24, новембар/децембар 2018. Бесплатан примјерак

ФОТО: Жељко ШАПУРИЋ

**ПРЕДСЈЕДНИК
ОПШТИНЕ ПЛУЖИНЕ
МИЈУШКО БАЈАГИЋ**

Буџет по мјери грађана

СТРАНЕ 6 - 8

У градску касу слиће се 3.690.000 еура

СТРАНА 9

Ново лице старог храма

СТРАНЕ 12 - 13

Натпис Вуксана Радојева у Љуботином кланцу

СТРАНЕ 18 - 19

Смотре врских фудбалера

СТРАНЕ 16 - 17

ИМПРЕСУМ

Министарство културе Црне горе у Евиденцији медија под редним бројем 778. од 7. 10. 2016. године уписало је штампани медиј „Ријеч Пиве“ чији је оснивач издавачко предузеће “Наша Пива” д.о.о. Лист је подржан од Министарства културе.

Главни и одговорни уредник:
Радмило Тадић

Уређивачки одбор:
др Раденко Пејовић, др Златко Булић, Наташа Лучић,
Миленко Мишко Мићановић, Мироје Вуковић, Жељко Шапурић

e-mail: rijec.pive@gmail.com

УМЈЕСТО УВОДНИКА

Можемо се изборити за оно што нам припада

Пише:
Весна РАДОЈЕВИЋ

Брежњани су се протекле јесени увјерили да заједничка борба, за опште добро, за исправне циљеве, вјера и стрпљење, на крају, дају и резултат.

Многи нису вјеровали да ће шака мјештана успјети. Они су вјеровали, и то је било довољно.

Брезна у већ сада – другачије село. Пут који је био уништен извођењем радова на трафостаници и далеководу, асфалтиран је у цјелости. Компанија Крново Грeen Енергу асфалитрала је, у складу са договором, шест километара, а Црногорски електропреносни систем три километра. Рупе по путу и сломљени ауспуси су ружна прошлост.

И ту није крај ове приче. Мјештани су одлучили да је крајњи час да ово село, гдје се све више долази, које постаје црногорско енергетско чвориште, добије и воду.

Вода у Брезна „само што није стигла“ већ 20 година. Нико, међутим, није знао када тачно стиже, ко ће је довести, ко ће, што је најважније, платити. Кроз Брезна су пролазили истраживачи, комисије, стручњаци, радници, али од воде – ништа. А вода је – живот.

Без воде, нема повратка, нема пољопривреде, нема туризма, нема

живота.

Мјештани су се, опет, организовали, и на састанку у министарству пољопривреде, са директором Директората за водопривреду Момчилом Благојевићем, добили обећање да ће паре бити обезбијеђене, и да радови могу почети већ ове године.

Обећано – испуњено. Ове године ће бити направљен базен, а већ следеће, Брежњани ће имати чесме у кућама!

Водовод ће финансирати Министарство пољопривреде, а обећање за учешће у његовој градњи, стигло је и од градоначелника Плужина, Мијушка Бајагића.

Због чега је овај уводник посвећен, опет, Брезнима?

Због сваког села у Пиви, због сваког мјеста у цијелој Црној Гори, због свих оних који не вјерују да могу, и морају живјети боље!

Због свих оних који, некако, још увијек, не знају, да је њихово основ-

но људско право, да живе боље, да у 21. вијеку имају пут, струју, воду, школу!

И, ако још увијек, немају, да се за то могу, и морају борити и изборити!

Јер су на исправној страни, јер траже оно што им припада. Јер њихова дјеца морају живјети боље од њих.

Ово је уводник за све Пивљане, за све у црногорским планинама и на селима, који размишљају да побјегну главом без обзира, да оставе имања, и све благослове које имају, и оду да негдје, буду јефтина радна снага.

Овдје су своји на своме. Све што треба да раде је да се боре, раде, удружују, дижу глас, да траже да држава и општине раде оно што је њихов примарни задатак - да омогуће својим грађанима да пуно раде и честито зарађују, и да од тога добро живе!

ПЛУЖИНСКА ОПШТИНА СВЕ ПРИМАМЉИВИЈА
ТУРИСТИЧКА ДЕСТИНАЦИЈА

Пиву посјетило 48 хиљада туриста

НАЈВИШЕ ПОСЈЕТА БИЛО ЈЕ НА РИЈЕЦИ ТАРИ, ОДНОСНО РАФТИНГ ЈЕ НАЈПРОДАВАНИЈИ ТУРИСТИЧКИ ПРОИЗВОД НА НАШЕМ ПРОСТОРУ. НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ РЕГИСТРОВАНО ЈЕ И 7.009 НОЋЕЊА -КАЗАО ЈЕ СЛОБОДАН ДЕЛИЋ

Промоција Парка

У циљу промоције прошле године су редизајнирали и унаприједили веб сајт парка, штампали су и пласирали промотивни материјал, а туристичке производе општине промовисали су и на сајмовима у Београду и Новом Саду, као и кроз медије. У 2018. години на подручју Плујина организован је и значајан број музичких, спортско-рекреативних и кутурних манифестација.

Парк „Пива“ и кроз пројекте доприноси промоцији краја који обухвата, па су тако у сарадњи са „Парковима Динарида“ реализовали пројекат „Хајде да се едукујемо“, а кроз конкурс Министарства унутрашњих послова добили су средства за набавку опреме за спасавање из неприступачних терена.

Према подацима Парка природе „Пива“ подручја плужинске општине из године у годину све је примамљивије туристима. О томе свједочи извјештај о прошлогодишњој туристичкој сезони која је била боља него 2017. године. На подручју парка, који обухвата површину од око 32,4 хиљаде хектара општине Плујине, лани је било 48.144 посјетиоца, што је за 1.737 више него у 2017. години, а током минуле сезоне забиљежили су и 723 ноћења више.

„Туристичка сезона 2018. године у ПП „Пива“ може се оцијенити као успјешна. Највише посјета било је на ријеци Тари, односно рафтинг је најпродаванији туристички про-

извод на нашем простору. На територији општине регистровано је и 7.009 ноћења, казао је Слободан Делић, директор Парка природе „Пива“.

Општина Плујине стопостотни је власник Парк којег су одлуком Скупштине општине Плујине основали октобра 2015. године. Делић истиче да у сарадњи са локалном управом сваке године раде на унапређењу инфраструктуре, а прошле године извршили су насипање и уређење локалних путева на простору Парка у дужини од око петнаест километара.

„На тај начин се омогућило, првенствено локалном становништву али и туристима сигурно и безбједно посјећивање села и туристичких локалитета на простору Парка. За потребе рафтинга извршено је уређење простора на Шћепан Пољу, мјесту гдје се завршава рафтинг на начин што су уклоњени нефункционални објекти и проширен простор за паркинг возила која дочекују рафтере по окончању рафтинга. Такође је уређен и прилаз самој ријеци. На простору Брштановице дјелимично је извршена санација стијене, која је представљала проблем приликом доласка рафтера на почетну тачку“, нагласио је Делић.

Током прошле ПП „Пива“ је извршио припрему за обиљежавање око 25 километара стаза за пјешачење и то за правце Сатабанско језеро-Трновачко језеро, Трновачко језеро-Велики витао и Мратиње-Стубица.

Делић је казао да су припремили и четири инфо табле, као и два објекта видиковца с клупама, а помену-те активности реализоваће овог прољећа.

„Током читаве године активно смо обављали послове заштите природе кроз обиласке терена, прикупљање и обраду података са терена и сталну комуникацију са свим корисницима заштићеног простора, а радили смо и на одржавању амбијенталне хигијене. И у овој години Парк природе „Пива“ наставиће с радом на унапређењу заштите природе, одрживом коришћењу простора природних добара и развоју и промоцији туристичке понуде и потенцијала парка и Општине Плујине, казао је Делић.

ИЗДАШНА ПОМОЋ ПОЉОПРИВРЕДНИЦИМА

За обнову или градњу, Општина даје 70 процената вриједности

ПРАВО НА ПОМОЋ ПОБОЉШАЊУ УСЛОВА ЗА ПОЉОПРИВРЕДНУ ПРОИЗВОДЊУ ОД ОПШТИНЕ ИЗНОСИ ДО 70 ОДСТО ПРЕДРАЧУНСКЕ ВРИЈЕДНОСТИ МАТЕРИЈАЛА И РАДОВА ЗА РЕКОНСТРУКЦИЈУ ИЛИ ИЗГРАДЊУ ОБЈЕКТА, КАО И ДО 70 ОДСТО ЦИЈЕНЕ ЗА РАД ГРАЂЕВИНСКИХ МАШИНА

Од почетка 2019. сточари са подручја Општине Плујине моћи ће да се обрате локалној управи за подршку приликом осигурања сточног фонда.

„Подршка се даје ради стимулисања осигурања како би се обезбиједило смањење дугорочно негативних посљедица штета проузрокованих ванредним догађајима, као и смањења трошкова осигурања сточног фонда“, наводи се у Одлуци коју је Скупштина Општина (СО) Плујине усвојила крајем октобра..

Скупштина општине Плујине је на сједници, која је одржана 29. октобра 2018, донијела Одлуку и о помоћи побољшању услова за пољопривредну производњу, а та Одлука очеће да се примјењује 17. ја-

нуара 2019.

„Помоћ се даје ради побољшања услова за пољопривредну производњу и проширења економских активности на сеоском подручју“, неведено је у Одлуци Скупштине општине Плујине.

Право на помоћ побољшању услова за пољопривредну производњу од Општине износи до 70 одсто предрачунске вриједности материјала и радова за реконструкцију или изградњу објекта, као и до 70 одсто цијене за рад грађевинских машина „уколико се ради о ископима за чатрњу или водопој и пробојима или насипањима пута до имовине подносиоца захтјева“. Захтјев за помоћ се подноси Секретаријату за финансије, економију и локалне јавне приходе Општине Плујине.

ПРЕДСЈЕДНИК ОПШТИНЕ ПЛУЖИНЕ МИЈУШКО БАЈАГИЋ

БУЏЕТ ПО МЈЕРИ ГРАЂАНА

Планом Буџета предвиђено је да укупни приходи у 2019. години износе 3.690.000,00 еура. Које ће бенефите грађани општине Плужине имати током реализације Буџета?

- Буџет општине Плужине сваке године планиран је у складу са могућностима и потребама грађана Општине. Као и претходних година и ове планирана средства су распоређена по Буџетским ставкама на начин да допринесу унапређењу услова живота становника Општине. Значајан дио Буџета се односи на трошкове који се тичу унапређења локалне инфраструктуре, пољопривреде, културе, спорта, образовања, здравства и социјалне заштите што је уједно и обавеза рада сваке локалне управе.

Општина Плужине ће кроз реализацију активности, јасно дефинисаних одлукама Скупштине општине, сигурно допринијети свакодневном животу грађана који ће се огледати управо кроз бенефите буџетске подршке, а ту посебно морамо нагласити подршку грађанима који се баве пољопривредном производњом. Наравно све активности које се тичу реализације буџетских средстава биће условљени његовом динамиком наплате прихода.

Биљежи се сталан раст туристичке посјете у Пиви. Да ли је Општина у могућности да побољша туристичку понуду у наредној љетњој сезони и на који начин?

-Из године у годину све је израженији тренд раста броја посјета на простору општине Плужине. Велики број посјетилаца, посебно странаца, препознаје Плужине као интересантну туристичку дестинацију. Тренд раста посјета захтјева континуирано унапређивање инфраструктуре која је неопходна како би посјетоци били задовољни и враћали се у обилазак Пиве. У том дијелу до сада је значајно урађено на унапређењу путне инфраструктуре, саобраћајне сигнализације, сигнализације за пјешаке и планинаре, постављене су клупе и надстрешнице на мјестима који имају изузетне "видиковце", одржава се амбијентална хигијена. Све су то послови који су рађени, али ће се и наставити радити. Сигурно један од битних циљева унапређења туристичке понуде и унапређење туристичке инфраструктуре јесте повећање искоришћености потенцијала Пивског језера. Сваке године нам је циљ унапређење и побољшање цјелокупне по-

нуде туристичких производа на простору Пиве, те ћемо и током 2019.године тако наставити.

Дио локалних путева налази се лошем стању. Да ли ћете бити у могућности да поправите те путеве и да асфалтирате дио преосталог макадама.

-Мрежа локалних путева у Пиви је изузетно велика и износи готово 400км локалних и некатегорисаних путева. Од тога је око 200 км асфалтирано. Путевима се употребљавају и за превоз терета који прелазе дозвољена осовинска оптерећења па долази до њиховог оштећења. Једна од планираних активности у 2019. години је управо крпљење и замјена оштећених дијелова локалног пута

посебно на путу Смријечно-Мураговица и Трса-Недајно. За ову годину планирано је асфалтирање дијела макадамског пута до села Барни До. Као и сваке године и ове године ћемо радити на одржавању макадамских путева и путева до катуна на начин што ћемо извршити њихово насипање и оправку.

До које фазе је дошла реализација пројекта градске саобраћајнице и да ли је реална могућност да буде завршена прије почетка љетње туристичке сезоне?

-Градска саобраћајница "Faza I" је у поодмаклој фази реализације, извршено је пробијање и профилисање трасе, изграђени су неопходни потпорни зидови на траси. Након што временски услови дозволе наставиће се са даљим активностима које обухватају постављање канализационих инсталација, изградњу шахти, постављање пјешачких и бициклистичких стаза и асфалтног застора. Рок за завршетак радова градске саобраћајнице "Faza" је био шест мјесеци од дана отпочињања радова, али због додатних радова претпостављам да ће тај рок бити продужен али, надам се, не дуже од два мјесеца. Уколико динамика радова буде текла по планираном и временски услови дозволе, саобраћајница ће бити готова током љета.

Када ће бити готова изградња колектора и ријешен тај проблем Општине?

-Као што Вам је познато и то је једна од обавеза ЕПЦГ по основу Уговора о обавезама према општини Плужине. Пројекат за изградњу Колектора за пречишћавање отпадних вода је урађен. Елаборат о утицају на животну средину је у завршној фази израде, чиме ће се стећи услови да ЕПЦГ распише тендер за избор извођача за реализацију овог значајног пројекта. Ипак, искуствено из досадашње сарадње са ЕПЦГ,

ФОТО: Жељко ШАПУРИЋ

страхујемо да ће и реализација овог пројекта трајати неоправдано дуго па ћемо настојати у складу са свим законским и институционалним могућностима да извршимо притисак да ЕПЦГ реализује обавезе које су Уговором дефинисане.

Исељавање је горући проблем општине Плужине, као и у већи-

ни општина на сјеверу. Да ли у оквиру буџетских средстава имате могућност да утицете да се тај тренд смањи и на који начин?

-Као што сте и сами рекли велики проблем читавог сјевера Црне Горе није заобишао ни Плужине. Велики је одлив становништва, а главни разлог томе је сигурно недостатак

могућности за запослење у свом мјесту. У Плужинама од 2000. године до данас угашени су готово сви значајни привредни субјекти у државном власништву, односно власништву Владе Црне Горе: ФЕП, Угоститељство, "Бајо Пивљанин", Пилана. Тада, готово 1300 запослених данас је тај број сведен на 500 запослених, који углавном раде у државним фирмама, Локалној управи и ХЕ "Пива". У складу са својим надлежностима Општина настоји да се бори против овог проблема, па је донијела низ одлука које за циљ имају да стимулишу и охрабре људе да остану да живе у Плужинама.

Одлуке се односе на подршку незапосленим породиљама, подршку брачним паровима за свако добијено дијете, подршку пољопривредним произвођачима. Ипак, без нових погона и радних мјеста демографска слика Плужина неће и не може бити охрабрујућа. У том погледу Општина је увијек исказивала и исказује спремност за договор са потенцијалним инвеститорима који би отворили нова радна мјеста у Плужинама, да у складу са својим и законским могућностима пружи подршку за покретање производње.

Одборници у Скупштини општине Плужине усвојили су 27. децембра Одлуку о Плану буџета за 2019. Годинукојом је предвиђено да се у градску касу слије 3.690.000 еура. Оперативни буџет износи 2.580.000, а капитални 1.110.000 еура.

Локални парламент дао је зелено свјетло и Одлуци о образовању радних тијела у Скупштини општине, којом је предвиђено да радна тијела имају по четири члана и да састав одговара страначкој заступљености у локалном парламенту. Председник и два члана стралних радних тијела именују се из политичке партије, односно коалиције која у Скупштини има већину, а у случају истог броја мандата предност има опозициона политичка партија, од-

СЈЕДНИЦА СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ

У градску касу слиће се 3.690.000 еура

УСВОЈЕНЕ ОДЛУКЕ О ПОМОЋИ ЗА ВАНТЈЕЛЕСНУ ОПЛОДЊУ, ОБРАЗОВАЊУ РАДНИХ ТИЈЕЛА И ПОМОЋИ ЗА ОБНОВУ ФАСАДА И КРОВОВА У ПЛУЖИНАМА

носно коалиција која је на локалним изборима освојила већи број гласова. Мандат председника и чланова радног тијела траје колико и мандат Скупштине, односно до дана разрешења од дужности на коју су именовани.

Мандат накнадно именованог председника или појединог члана радног тијела траје до истека мандата радног тијела. За чланове одбора именују се одборници у Скупштини, а за чланове савјета и комисија, поред одборника, могу се именовати научни и стручни радници, с тим да њихов број не може бити већи од половине укупног броја чланова радних тијела. Одборник може

бити члан више радних тијела.

На истој сједници усвојена је и одлука о суфинансирању вантјелесне оплодње на коју ће имати право жене које имају пребивалиште (стално или привремено) на територији Општине најмање двије године прије подношења захтјева за жену и стално пребивалиште супружника односно ванбрачног друга најмање пет година прије подношења захтјева,

Старосна доб жене која може добити помоћ, према Одлуци, је до 50 година, као и да корисница нема дјеце или има једно дијете рођено у истој брачној или ванбрачној заједници.

Усвојена је и Одлука о суфинансирању санације фасада и замјене кровова стамбених зграда у Плужинама. Разлог за усвајање ове одлуке је лоше стање појединих фасада и кровова, а „право на суфинансирање имају скупштине власника станова. Општина ће издвајати 60 процената вриједности предрачунских радова, а претходном процедуром склапаће се уговори управника стамбених зграда са председником Општине.

Према одлуци одборника, у наредном мандату Савјет центра за културу чиниће Наташа Бајагић (председник), Радмила Тадић, Миљева Радочић, Љубица Кулић и Милоратка Аџић.

Грађани препознају искреност

Више од 20 година СНП убједљиво побјеђује у Пиви, упркос ломовима и подјелама на државном нивоу. Како то објашњавате и шта препоручујете опозиционарима из већине других општина који су немоћни у политичкој борби против ДПС-а?

-СНП у Плужинама годинама реализује свој предизборни слоган "Речено-Учињено" и у томе је кључ изборних резултата. Настојимо да планирамо и радимо оно што је у нашем опсегу и могућностима. Тако смо претходних година рационално управљали општинским ресурсима, унапређивали инфраструктуру, настојали да побољшамо услове живота на селу, а трудили се да што боље уредимо градски центар. У свим нашим настојањима грађани су препознавали искреност и одговорност и давали су нам подршку. Ми ћемо у нашем будућем раду у складу са принципима које смо претходних 20 година поштовали и развијали и одговорним управљањем наставити да радимо на добробит свих грађана општине Плужине.

Сматрам да је најзначајнија ствар у политици, посебно на локалном нивоу бити одговоран и отворен према грађанима и служити им као својврстан сервис за све њихове потребе. У томе је и суштина успјешне политичке борбе.

ДАНИ ДУРМИТОРАЦА У БЕОГРАДУ

Било гдје да одете, са собом носите дјелић завичаја

Манифестација „Дани Дурмитора“, коју традиционално одржава Удружење Дурмитораца у Београду, обиљежена је у новембру пригодним културно-умјетничким програмом. Прво вече посвећено је првом предсједнику

Удружења из 1939, Милу Микићу, предратном правнику и голооточком страдалнику, „Женерал“ како га је звао велики пријатељ српског народа, Арчибалд Рајс, који је једно вријеме живио са њим и Савом Микићем на Точидерском брду (Саво је Рајсово срце

по жељи покојника 30. августа 1929. године однио у капелицу на врху Кајмакчелана), умро је на Голом отоку пола године након затварања. Рехабилитован је правоснажним и извршним Рјешењем Вишег суда у Београду 8. јануара 2018. У програму су учествовали Вања Булић, Александар Дуњић и Бошко Вујачић.

У културно-умјетничком програму који одржан наредне вечери учествовали су: подмладак КУД-а „Пива“ из Плужина, Сташа Копривица, Марија Сандић, Александар Дуњић, Милица Пешић, женска пјевачка група „Завичај“, мушка пјевачка група, гуслари.

У оквиру манифестације посвећене завичају одржано је и научно предавање проф. др Обрада Чабаркапе, дипл.инг. на тему; „Права интелектуалне својине – Заштита нових техничких решења патентом“.

Били су ово дивни тренуци које је Удружење посветило завичају, том златном грумену снова и неисцрпном извору љепоте.

Са циљем да буду чврста спона из-

међу завичаја и оних који су из њега отишли и њихових потомака, Удружење организује разне програме. Тако су и ове године традиционално додијелили награду ђаку генерације у Плужинама.

Најбољој ученици, Роси Милана Ђаласан, награду је уручио предсједник Удружења Мирчета Јокановић. Уз жељу да сваку наредну страницу испишу успјесима и животним радостима, али и да никада не забораве завичај, Јокановић је истакао:

–Живот ће вас одвести на различите стране, биће lijепих и тешких момената. Нека вас води пивска мудрост. Када вам буде тешко сјетите се ко сте, одакле сте и то ће вам дати снагу да пребродите све тешкоће. Гдје год да одете, са собом носите дјелић родног краја- казао је Јокановић.

Свечаности је присуствовао и предсједник Општине Плужине Мијушко Бајагић.

ИСПРАВКА

У прошлом броју грешком је објављена фотографија Јосипа Брота Тита са руководиоцима и привредницима из Новог Сада у чијој је легенди је наведено да је ријеч о снимку из Врбаса. Тито није седамдесетих година прошлог вијека посетио Врбас, већ је ријеч о снимку са сајма у Новом Саду. Фотографију на којој је у друштву Јосипа Броза чувени предузетник Стеван Тадић објављујемо у овом броју, уз извињење господину Тадићу и читаоцима.

Било је угодно прошлог лjeta боравити у селу Трса, на Пивској планини и гледати како напредује обнова Храма Светог Великомученика Георгија. Као што фотографије показују, обнова свакога дана све више напредује на задовољство свих оних које лијепе успомене из дјетињства и родна грудa посебно вежу за овај крај. Предсједник црквеног одбора за обнову истоименог храма Милош С. Јокановић каже да му ова акција значи много из разлога што су људи окупљени око обнове овог храма у њу од самог почетка уградили себе срцем и душом.

Храм Светог Великомученика Георгија налази се на селу Трса, општина Плужине, које је удаљено 13 километара од Плужина, на 1450 метара надморске висине. Подигао га је 1899. године књаз Никола Петровић, па представља један од старијих вјерских објеката ове врсте на територији Општине Плужине, који се уједно налази и под заштитом Завода за заштиту споменика културе. Овај храм је саборни, око којег су осим села Трса (у којем доминантно живи породица Јокановић, као и породица Краљачић) сабрана још четири села, и то: Подмилогора (у којем живи породица Јокановић), Херцег Страна (у којем су настањени Крунићи, Баланџићи и Бјелаквићи), Кулићи (у којем живе породице Кулић и Гредић) и Доњи и Горњи Унач (у којима живе породице Крунић, Миличић, Ушћумлић, Горановић и Мирковић).

ОБНОВА ХРАМА СВЕТОГ ВЕЛИКОМУЧЕНИКА ГЕОРГИЈА НА ТРСИ

Ново лице старог храма

Прије обнове, храм се налазио у веома лошем стању услед дугогодишњег пропадања, па је то главни разлог због чега се кренуло у обнову. Због прокишњавања појавила су се видна оштећења на зидовима услед дејства капиларне влаге, при чему су од исте били угрожени

унутрашњост храма и ђелови мобилијара истог. Такође, под дејством различитих видова влаге пропала је цјелокупна столарија.

ОДБОР

У октобру 2017. године формиран је црквени одбор, по благослову његовог преосвештенства Епископа Будимљанско-никшићког господина Јоаникија, а који осим предсједника Јокановића чине и потпредсједник Батрић Баланџић, секретар-парох пивски Мирослав Михајловић, благајник Зоран Јокановић, те и чланови Иван Крунић, Станко Јокановић, Ристо Гредић, Никола М. Јокановић, Милан Л. Јокановић, Веселинка Ђуришић и Радомир-Миго Мирковић.

Након формирања црквеног одбора, а захваљујући надзорном органу грађевинском инжењеру хаџи Радвану Радовићу, који је након детаљног прегледа затеченог стања, дао детаљан преглед радова које треба

извести, а који радови су подијелени у двије фазе. Прва фаза подразумијевала је радове на кровној конструкцији, промјени цјелокупне столарије, те и унутрашње малтерисање, укључујући и припремне радове, док друга фаза подразумијева санацију иконостаса, промјену унутрашњег инвентара и мобилијара, као и фрескописање храма.

ШТА ЈЕ УРАЂЕНО

Први радови на обнови храма започети су августа 2018. године. Почело се од радова на кровној конструкцији, који су повјерени предузећу ДОО "Проградња" из Подгорице, власништво Милутина Миша Кандића. У овој фази извршена је демонтажа цјелокупног постојећег кровног покривача, затим изливање двије носеће бетонске греде, као и изливање бетонског крова преко читавог свода, дебљине седам сантиметара, након чега је урађена хидро-изолација са битулитом и вареним кондором, те потом постављање нове лучеве грађе (рогова и греда), подшчавање са лучевом даском испод које је постављена камена вуна. На постојећи кров развучена је паропропусна-водонепропусна фолија, те најзад извршено покривање бакарним лимом, укључујући и опшивање са вјетролајснама. Такође, извршена је санација звоника и опшивање истог.

Након радова на кровној конструкцији извршена је замјена цјелокупне столарије, која је подразумијевала промјену прозора и врата,

при чему су на прозорима постављени луфтери за унутрашњу вентилацију ваздуха.

Током јесени извршени су радови на обијању малтера са унутрашњих зидова све до камена, након чега је извршено премазивање са средством за заштиту од влаге, те малтерисање зидова старом техником - фреско малтером. Извршена је и санација пода, као и окапница око прозора са спољашње стране, а радове је обавио искусни предузимач Милош-Бато Вукадиновић.

Ваља напоменути да су у међувремену урађени и неки припремни радови, и то чишћење фасаде од лишаја и маховине, копање рупа за стубове и канала за подземни кабал, као и унутрашње штемање и развођење каблова за струју, након чега је извршено прикључење нашег храма на електро мрежу. Сви завршени

радови, укључујући и материјал, до сада су коштали око 20.000,00 еура, а новац је прикупљен захваљујући мјештанима и људима који воде поријекло из села која гравитирају под наш храм, као и свих људи добре воље, привредна друштва, укључујући и локалну самоуправу на челу са предсједником Општине Мијушком Бајагићем.

Са наведеним радовима завршена је прва фаза пројекта обнове храма, након чега је добио потпуно нови изглед, примјерен значају и вриједности једног културног добра.

ДРУГА ФАЗА

На прољеће ће почети друга фаза обнове храма која подразумијева извођење напријед наведених планираних и зацртаних радова, односно санацију иконостаса, промјену унутрашњег инвентара и мобилијара, као и фрескописање храма.

Да би наш храм засијао у пуном сјају, неопходно је завршити и другу фазу, за коју су потребна новчана средства од око 25.000,00 еура.

-Са надом и вјером у Бога очекујемо да ћемо у миру и здрављу завршити овај пројекат. Пошто нам предстоји још мукотрпног посла око обнове нашег храма, те како планирамо све радове завршити током наредне године када славимо 120 година од градње нашег храма. Молимо све људе добре воље да уплатом новчаног прилога, помогну обнову нашег храма - поручују оз Одбора.

Рачуни за помоћ

Текући жиро-рачун број 535-17281-34 код „Прве банке Црне Горе“ АД Подгорица (са назнаком "сврха уплате-за обнову храма Светог Великомученика Георгија на Трси");
-Девизни жиро-рачун број ME25535005080000139893 код „Прве банке Црне Горе“ АД Подгорица (са назнаком "сврха уплате-за обнову храма Светог Великомученика Георгија на Трси"). Уплате на девизни жиро-рачун врше се само из иностранства, и то по инструкцијама за плаћање које се могу пронаћи на нашој фејсбук страници Обнова храма Светог Великомученика Георгија на Трси-написано ћирилицом. Све информације везано за обнову храма Светог Великомученика Георгија могу се добити на број телефона предсједника црквеног одбора Милоша С. Јокановића +382 69 297 367, као и на званичној фејсбук страници Обнова храма Светог Великомученика Георгија на Трси..

Школа скијања на Горањску

Фото: Никола Цицил

Пише: Никола ТУФЕГЧИЋ

ПОЛА ВИЈЕКА ФУДБАЛА У ПИВИ

Смотре врсних фудбалера

У склопу спортских манифестација које се одржавају сваке године, поводом прославе дана Општине Плужине (4. август), одржава се и традиционални турнир у малом фудбалу. Први пут је одигран 1968. године и није прекидан све до данас. Са поносом можемо рећи је ово један од најорганизованијих и најквалитетнијих турнира у малом фудбалу на црногорским просторима. У 50 година постојања турнира учешће су узимали најбољи фудбалери из Црне Горе и региона. Сваке године обезбјеђене су вриједне награде за екипе и појединце. Турнир се одржава на стадиону малих спортова који је реновиран 2017. године средствима Општине Плужине, која је и главни спонзор турнира. Промијењена је трава, урађена расвјета, уређене трибине и на њих стављене столице што је дало потпуно нови изглед. Свих дана одржавања турнира, посјећеност је велика, што показује да одржавање и организовање овог турнира има добар утицај на развој малог фудбала у Црној Гори.

Турнир је доживио своје јубиларно 50. издање. Окупио је 12 екипа које су биле подјељене у двије групе по шест Публика је 12 дана могла да ужива у квалитетној спортској представи. Финална утакмица је одигра-

на 4. августа на Дан ослобођења Плужина. Екипа ДОО Равно успјела је да освоји епитет најбоље савладавши екипу КМФ Никшић резултатом 6:3. Поред новчаних награда за екипе додјељене су награде и за појединце, тако је за најбољег голмана проглашен шесностогодишњи Радош Дубљевић, а титулу најбољег стрелца однио је Дарко Ђаласан из екипе Општина Плужине. За најбољег играча турнира проглашен је дугогодишњи црногорски репрезентативац Милован Драшковић.

Преставник Општине Плужине Никола Цицимил рекао је да ће

се организатори потрудити да и наредних година задрже висок организациони ниво турнира и да ће покушати да доведу што већи број врсних играча чиме би публици приуштили што занимљивији спортски спектакл.

КМФ „БАЈО ПИВЉАНИН“

Клуб малог фудбала основан је 1994. године. Прво име клуба било је „Пива“, све до 2000. године када мијења име у „Бајо Пивљанин“ које и данас носи. Од оснивања клуба тренер је Павле Гломазић. Уз „Студентски дом“ најстарији су фудбал

клуб у Црној Гори.

Одмах по оснивању екипа је поцела да се такмичи у другој футсал лиги. Екипа осваја прво мјесто у такмичарској 1999/2000. години и исте сезоне освојила прво мјесто на турниру у Пљевљима.

У сезони 2006/2007 екипа улази у прву лигу малог фудбала Црне Горе и осваја пето мјесто. Следеће сезоне такође освајају пето мјесто.

Па су у комбинованом саставу освојили четврто мјесто на турниру малог фудбала „Подгорица 2008“. Највећи успјех клуб је остварио у сезони 2010/2011 када освајају титулу првака Црне Горе и самим тим изборили квалификације за Лигу шампиона.

Квалификације су одржане у шкотском граду Перту. У групи са шкотским, финским и њемацким преставником екипа је успјела да освари двије побједе и један пораз што је било недовољно за пролазак у даљу фазу такмицења.

Од квалификација екипа није имала неких запазених резултата све до сезоне 2016/2017 када освајају

друго мјесто у лигашком такмичењу. На МОСИ играма 2017 И 2018 освојили су треће мјесто.

Клуб тренутно броји преко 20 регистрованих чланова. Окосницу тима чине домаћи играчи. Тренутно се такмичи у првој футсал лиги. Екипа своје утакмице као домаћин игра у Спортском центру у Никшићу.

Традиционални турнир у Плужинама је један од најпосјећенијих турнира у малом фудбалу у Црној Гори, што је доказ да пивљани воле фудбал и да КМФ Бајо Пивљанин има свијетлу будућност.

ФК ПЛУЖИНЕ

Фудбалски клуб Плужине основан је 2009. године. Од оснивања клуба тренер је прослављено фудбалско име Јово Међедовић који посједује тренерску УЕФА „Б“ лиценцу. Ради се са дјецом узраста од 7 до 18 година. Клуб тренутно броји од 60 - 70 чланова. Оснивањем овог клуба дјеца су добила прилику да заволе фудбал и да кроз обавезе тренинга,

стекну спортске навике, да буду што више физички активна и да што квалитетније проведу своје слободно вријеме. Сви тренинзи су изузетно квалитетни и занимљиви, а тренер се труди да им пренесе своје знање и искуство и да васпитно дјелује на њих. Од оснивања боје клуба су плава и бијела. Клуб велику захвалност дугује Општини Плужине која је главни спонзор и уз цију помоћ и средства дјеци је обезбјеђена сва фудбалска опрема.

Тренира се три пута седмично током читаве године, а крајем августа одлазе на припреме. Селекције клуба веома често учествују како на домаћим тако и на турнирима у региону. Двоструки су побједници традиционалног турнира у Фочи. Неколицина играча након боравка и рада у клубу нашла су ангажман и наставила каријеру у другим клубовима.

Тренинзи се одржавају на стадиону малих спортова, а план је да се направи велики стадион и да се учествује на такмичењима под окриљем ФСЦГ.

Пише: **Горан Ж. КОМАР**

ПОМЕНИЦИ СРЕДЊОВЈЕКОВНЕ ПИВЕ

Натпис Вуксана Радојева у Љуботином кланцу

Пут преко ждријела посматран из Љуботиног кланца (фото Г. Комар)

Када се од пивског села Стубица крене ка западу, у смјеру крупног источног планинског чворишта високохерцеговачког карста, уз црногорску границу представљеног Волујаком, најприје се изађе на плато Брштевца. Овдје су од давнина смјештени љетни станови житеља Стубице, а у новија времена и села Јасена које је раније изгонило на Латично. На западној страни предии је затворен кршевитим гребеном Орловца. Овдје постоји жива грађена вода „Марушица“, а раније и Брштевачка локва која је пропала. На овом платоу лежи старо гробље које би могло припадати 16-18. вијеку. Сјеверније се уздиже Влашка продо и високи гребен преко кога води пут ка Волујаку и Љуботином кланцу у чијем дну се налази опширни ћирилички натпис који овдје објављујем. Натпис је уклесан старим ћириличким писмом на српском језику.

Мој драгоцјени казивач и водич био је Зело Симуновић, одлични познавалац не само свог ужег завичаја, већ и читаве ове планинске регије.

Са планинског гребена који импонује пашњачким површинама (раније ораницама), седлима и понегдје оштрим остенима кречњачких стијена, источније, терен се литичасто урушава у Мало и Велико Стабанско језеро која на нашем путу остају „на десну руку“. Источније од Великог Стабанског језера, крај извора Земуница (према Кручици), лежи некропола средњег вијека која спада у класични период „стећака“: 14-15. вијек. Оваква гробља посијана су по читавој Старој Херцеговини и

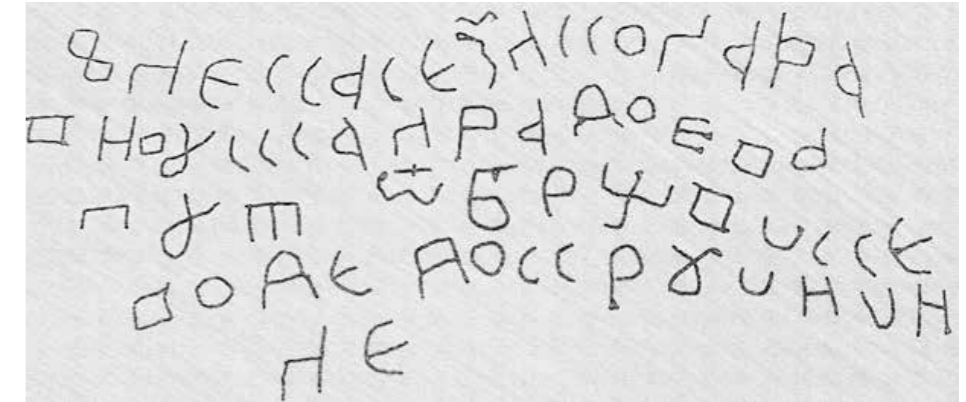
Босни. Гробље код Земунице придружује се планинским гробљима Пиве насталим у средњем вијеку, какво су на пр. гробља на Борковићима (Мраморје), платоу Боричја, Пишчу, Соко граду (Црквина). Сва ова гробља чувају примјерке стећака типа сандука.

Крећући се планинским гребеном који је и 1. маја мјестимично био покривен снијегом, могли смо посматрати и слушати извор Студенац који тече у Велико Стабанско језеро и још сјеверније језерце Мала Љубота које прелива преко свога јужног руба и нешто ниже пропада међу стијене.

До Љуботиног кланца стиже се грађеним путем обезбјеђеним подзидама који серпентински силази ка подножју гребена-путем који је сградио Вуксан Радојев. У дну кланца и његовом почетку, уз лијеву страну пута, заштићена веома крупним стијенама које су се у прошлости обрушиле са гребена, лежи стијена са ћириличким натписом. На овом предјелу који представља активно точило и данас је интензивно обрушавање великих стијена. Стијена је димензија: 1,40 x 1,20 м, а на њеној укошеној и неизглачаној површини усјечен је петоредни натпис који овухвата поље димензија: 1,22 x 0,60 м. Величина слова се креће од 3,5 до 13,5 цм.

Према мојим сазнањима натпис је први објавио М. Тијанић: „Брштевачки натпис“ у Библиографском вјеснику бр. 2, Цетиње, 1983, 199, а затим, Б. Шекуларца у књизи „Трагови прошлости Црне Горе“, Цетиње, 1994, 245. Ови аутори донијели су скице натписа и натпис нису тачно објавили, иако је М. Тијанић правилно прочитао натпис.

Натпис започиње симболичком инвокацијом у облику стилизованог Крста. Уважени претходници нису уочили трећи словни знак другог реда натписа: мало квадратно В у имену Вуксан, као и полуглас на завршетку другог реда. Аутор је у завршетку другог реда натписа детектовао непостојеће словне знакове. Слово ШТ такође није правилно детектовано, јер оно посједује кратки завијутак улијево на дну. Та-

Нека се зна ко направи - Вуксан Радојев

кође, не бих се сложио са тврдњом Б. Шекуларца да су поједина слова оштећена јер је плоча неравна. Сва слова натписа се јасно виде у цјелости, с тим што су нека „оплићала“ због процеса хемијског растакања. Ово је планински предии који је у другим периодима под снијегом. Такође, не бих се сложио да тврдњом да је овдје присутна ријеч КАКО (како направи). Овдје једноставно стоји: КО на(п)рави. Валовита линија изнад слова З у првоме реду може заиста представљати титлу на крајње неуобичајеном мјесту, али може представљати и данас једва назначено слово А.

Б. Шекуларца је подсјетио на податак да је приликом пада Пиве под Турке 1465. године, град Соко предао кнез Радоје. Он вјерује да би градитељ пута Вуксан могао бити

његов син. Натпис би могао припадати другој половини 15. или првој половини 16. вијека.

Натпис у Љуботином кланцу представља драгоцјен споменик средњовјековне прошлости Пиве. Говори и о високој култури личности која је изградила пут између драгоцјених извора воде. У дијелу ждријела гдје је пут изведен преко точила, обезбјеђен подзидама, он је захтијевао највећа напрезања његових градитеља. Коначно, зашто не истаћи, овај натпис свједочи напоре наших предака да живот човјека на оштром динарском кршу учини лакшим. Није, дакле, само османска или аустријска власт донијела градње путева. Изведен средствима онога времена (15. вијека) овај планински пут представљао је изузетан градитељски подухват.

Гробље на Брштевцу

Бождар Тадић из студентских дана

БОЖИДАР ТАДИЋ „СМРИЈЕЧНО СЕЛО У ПИВИ“ (4)

Из књиге "Смријечно село у Пиви", др Бождара Тадића (1931 - 2003) дугогодишњег професора социологије на црногорском Универзитету и високог државног функционера, објављујемо најзанимљивије дјелове. Тадић је написао мноштво књига и научних радова из области социологије, социологије религије и политикологије. Докторирао је на Свеучилишту у Загребу, раних седамдесетих година, а његова дисертација "Приближавају ли се капитализам и социјализам", писана у ери хладног рата говорила је о прелитању запада и истока.

Посљедње године живота, др Тадић посветио је свом родном Смријечну и књига о том селу је његов посљедњи интердисциплинарни научни рад.

СЛОБОДНИ ЛЈУДИ У ЖУПИ

Из историје је познато да су Словени, дошавши у ове крајеве, прво населили топлија мјеста – ријечне увале, дакле жупе. Планине су још дуго биле станишта романизованих старосједелаца који ће се касније назвати Власима. Тако су у доба дукљанске државе овакве жупе биле и административне јединице са жупанима као носиоцима цивилне и војне власти. Више жупа је чинило административну јединицу – области згледа са великим жупаном, обично у лицу краљевог сина или неког другог блиског сродника. Тако је, како произилази из Љетописа попа Дукљанина, жупа Пива у десетом вијеку била у оквиру области Подгорје, која је представљала једну од четири области на које се дијелила дукљанска држава.

Која су била насељена мјеста жупе Пиве у то вријеме. Др Обрен Благојевић с правом закључује да су то

била села у ријечним увалама, као што су данашње доње Рудинице, Крушево, Кријепоље, Сињац, Плужине, Стабна. „Највјероватније је, каже др Обрен Благојевић, да су не само тада, око 970, већ и још много касније, стално били насељени само извјесни, мањи дјелови Пиве, углавном топлија и жупнија мјеста око Врбнице, Комарнице и Пиве, а тек у каснијим временима и нека мјеста око пута из Оногшта у Фочу односно обратно“.

Топоними Мали и Велики Баван упућују на закључак да је словенско становништво Смријечно населило чак прије христинизације. При оваквом размишљању мора се имати у виду да су и Смријечно, а готово Доње Село (које је сада дио Стоца) у тим далеким временима имали и рељефне изгледе који су се знатно разликовали од данашњих. Падине Доњег Села нијесу ни издалека биле овако стрме као данас,

већ су представљале благо нагнут терен окренут према југоистоку, јер Буковички поток није био продубио своје корито колико данас, те је ово земљиште много мање било подложно ерозијама и одрненима. Да је ту било довољно питоме земље за веће сеоско насеље свједоче и два „грчка“ гробља која су се добро очувала, једно на самом Буковичком брду, друго у Помозибозима. На првом се и сада запажа десетак стећака, а на другом много више, преко педесет, иако су многи током вјекова зарасли и утонули у земљу, па би се могли открити само ископавањем.

Др Обрен Благојевић изводи неколико важних закључака о друштвеним структурама и устројства власти у жупама дукљанске државе, а и касније, све до пада ових краљева под Турке. Неки жупани су били непосредно подређени владару, други, опет посредно преко старје-

шине области, који се негдје титулисало као велики жупан, негдје као кнез. Поред жупана и сатника, као војних старјешина, жупе су имале и жупске саборе или скупштине на којима су учествовали сви слободни људи жупе.

„Судску власт вршили су жупани и сатници, а врховни судија је био владар“. Слободни људи у Жупи звали су се дуго једноставно – војници, а тек касније, у четрнаестом вијеку – властеличићи. У то вријеме конституисала се и властела као највиши друштвени слој што су га чинили владареви сродници и други високи државни великодостојници. На посједима властеле и богатијих властеличића живјели су и радили кметови, као и на посједима манастира.

Но читава друштвена организација дуго се занивала, особито у планинским крајевима гдје је феудализам спорије продирао, на пле-

менско-братственички основи. Племена су у Дукљи чиниле скупине братства и имала су јасно ограничену територију.

Док су братства редовно потицала од истог, заједничког претка по мушкој линији, племена су само у ријетким случајевима водила исто поријекло, а сродност братства у њима више се заснивала на међубратственичким брачним везама него на поријеклу по мушким линијама, иако народна предања готово редовно тврде да су и племена имала заједничког мушког родоначелника. Па ипак, на примјер, племе Бјелопавлићи, поред великог броја братства која потичу од Бијелог Павла имају и доста братства другачијег поријекла.

ПЛЕМЕ ПИВА

Као и што ће племе Пива, иако већина његових братстава потичу од браће Руђа и Бранила, имати и велики број братстава која се не уклапају у јединствену линију поријекла. Племена су у заједничкој, племенској својини имала дуго шуме, пашњаке и друго необрадиво земљиште, који ће тек касније бити подијељени прво на братства, па онда на села.

Данас не знамо у каквом друштвеном статусу били насељеници Смријечна у доба дукљанске државе, иако су његови први словенски насељеници били сигурно чланови родовско племенских група, слободни сточари, јер се феудализам тада још није био развио. Но др Обрен Благојевић с правом закључује да је феудални систем „имао веома мало одраза на сточарско становништво планинских рејона, које је кроз читав средњи вијек остало слободно од феудалних, кметских, чифчијских и сличних односа. Ово сточарско становништво остајало је стално слободно и независно у планинским насељима.“

**У СЉЕДЕЋЕМ БРОЈУ:
Напредак Пиве у доба
Херцег Стјепана...**

Књигу ише беже Љубовићу
 У лијепу селу Невесињу,
 Те је шаље Пиви каменитој
 На кољено Пивљанину Бају:
 „Чујеш море, Пивљанине Бајо!
 „Ти си мене за срце ујео,
 „Ти си мога брата погубио;
 „Изиђи ми на мејдан јуначки,
 „Ево теби три мејдана дајем:
 „Један мејдан у кршном Корит'ма,
 „Други мејдан под гором Трусином
 „Насред равна поља Невесињског,
 „Трећи мејдан, ће се удесимо.
 „Ако ли ми не смијеш изићи,
 „Послаћу ти ђерџеф и преслицу,
 „Уз преслицу Мисирско повјесмо
 „И вретено дрва шимширова,
 „Те ми преди гаће и кошуљу,
 „И учкур ми у гаће навези.”
 Када Бају ситна књига дође,
 И кад виђе, што му књига каже,
 Он узима дивит и хартију,
 Те он бегу књигу отписује:
 „Господару, беже Љубовићу!
 „Штета теби погинут' од мене,
 „Мени жао умријет' од тебе;
 „Него хајде, да се помиримо;
 „Ако сам ти брата погубио,
 „Мене јесте младост занијела,
 „И ја сам се давно покајао;
 „Него хајде, да се помирмо:
 „Послаћу ти лијепу јабуку,
 „Уз јабуку стотину дуката.”
 Када књига Љубовићу дође,
 И ка виђе, што му Бајо пише,
 Тад' он Бају другу књигу пише:
 „Ао Бајо, Пивљанско копиле!
 „Ја се с тобом помирити не ћу,
 „Да ми дадеш хиљаду дуката,
 „Док не дођеш мом бијелу двору,
 „Не пољубиш хрта међу очи,
 „И крилата коња у копито,
 „Онда мене у скут и у руку,
 „И преда мном у земљицу црну.”
 Када Бајо ситну књигу прими,
 Књигу чати Пивљанине Бајо,
 Главом маше, зубима шкргуће,
 Па он бегу другу отписује:
 „Чујеш море, беже Љубовићу!
 „Не љубих ти паса међу очи,
 „Ни твојијех коња у копита,
 „Да бих знао, да бих погинуо,
 „Него ћу ти на мејдан изићи,
 „Чекај мене под гором Трусином
 „Наврх равна поља Невесињског,
 „На погледу селу Невесињу
 „И кадуни твојој вјерној љуби.”

Бајо Пивљанин и бег Љубовић

(народна пјесма)

Књигу посла Пивљанине Бајо,
 Пад дозива свога побратима,
 Побратима Његошевић-Мата:
 „Побратиме, Његошевић-Мато!
 „Љубовић ме на мејдан зазива,
 „Опремај се, мили побратиме!
 „Да идемо под гору Трусињу:
 „Виђи, побро, ће ћу погинути,
 „Ил', како ћу бега погубити.”
 Опреми се Пивљанину Бајо,
 Уд'ри на се свилу и кадиву,
 Пак припаса два мача зелена,
 Оба мача од једног ковача;
 Опреми се Његошевић Мато,
 Пак пођоше до два побратима
 Од честите Пиве камените,
 Машише се планине Трусине,
 И сиђоше пољу Невесињском;
 Али Турчин чек ана биљези,
 Наврх поља шатор разапео,
 Под шатором сједи, пије вино,
 Служи му га слуга Шабан-ага.
 Како дође Пивљанине Бајо,
 Како дође, он под шатор уђе,
 Како уђе, он на земљу сједе,
 Када сједе, онда Бога назва:
 „Добро јутро, беже Љубовићу!
 „У зао час по ме или по те.”
 Па отпаса два мача зелена,
 Бегу баџи оба преко крила:
 „Ето, беже, два мача зелена,
 „Оба мача од једног ковача,
 „Ти избери, кога теби драго,
 „Узми бољег, остави горега,
 „Да не речеш, да је пријевара.”
 Кад то виђе беже Љубовићу,
 Он поскочи на ноге лагане,
 Довати се сабље оковане:
 „Ао Бајо, Пивљанско копиле!
 „Што ће мени Ришњански мачеви
 „Та код моје сабље Шамлијанке?”
 Уста Бајо на ноге лагане,
 Обојица на двор изиђоше,
 Изиђоше, пак се растадоше.

Бајо посла Његошевић-Мата,
 Да опипа бега Љубовића,
 Да на њему панцијера нема.
 Оде Мато бега да опипа;
 Кад опипа бега Љубовића,
 Ал' на њему до три панцијера,
 Три панцијера, један сврх другога;
 Када виђе беже Љубовићу,
 Ђе ће дознат' Пивљанине Бајо,
 Он загрли Његошевић-Мата,
 Па га љуби у бијело лице:
 „Богом брате, Његошевић-Мато!
 „Немој казат' Пивљанину Бају,
 „Да на мени панцијери имају;
 „Ако мени Бог и срећа даде,
 „Те погубим Баја на мејдану,
 „Даћу теби све рухо Бајово,
 „И даћу ти оружје његово,
 „И све благо, што код њега нађем;
 „Честита ћу тебе учинити:
 „Б'јеле ћу ти дворе саградити
 „У лијепу селу Невесињу
 „Поред мојих двора бијелијех,
 „И даћу ти хиљаду дуката.”
 Превари се Његошевић Мато,
 Превари се, уједе га гуја,
 Не шће казат' Пивљанину Бају,
 Већ превари свога побратима,
 Да на бегу ништа више нема.
 Осим једна танана кошуља,
 По кошуљи свила и кадива,
 Тад' Љубовић посла свога слугу,
 Да опипа Пивљанина Баја;
 Оде слуга, те опипа Баја,
 И врати се, те он бегу каза
 Да на Бају панцијера нема,
 Него само танана кошуља,
 И по њојзи свила и кадива,
 Тада они на мејдан дођоше,
 Трже Бајо мача зеленога,
 А Љубовић сабљу Шамлијанку,
 Пак ђевери од њих одступише,
 А они се ударат' стадоше.
 Кад удара Пивљанине Бајо,

Кад удара бега Љубовића,
 Просијецца свилу и кадиву,
 А из свиле жива ватра сипа;
 Куд удара беже Љубовићу,
 Куд удара Пивљанина Баја,
 Просијецца свилу и кадиву,
 А из свиле црна крвца лије
 И комади одлијећу меса,
 Љубо бјеше Баја обранио,
 Обранио по десници руци.
 Када виђе Пивљанине Бајо,
 На невјери да ће погинути,
 Баџи мача у зелену траву,
 Пак Тучрину под сабљу подлеће:
 Десном га је руком уватио
 За десницу и за бритку сабљу,
 А лијевом за грло бијело,
 Обори га у зелену траву,
 Од љутине зубима га закла.
 Кад то виђе Његошевић Мато,
 Он побјеже преко поља равна
 Са Турчином слугом Шабан-агом,
 За њим трчи Пивљанине Бајо;
 „Стани побро, Његошевић-Мато!
 „Да си мене јуче побјегао,
 „Опет бих те данас сустигао.”
 Сустиже га на крај поља равна,
 Удари га мачем на довату,
 До рамена одс'јече му главу,
 Па он виче слугу Шабан-агу:
 „Врат' се натраг, слуго Шабан-ага,
 „Те ти скидај Његошевић-Мата,
 „Тврда вјера! Ништа теби не ћу.”
 Поврати се слуга Шабан-ага,
 Те он скиде Његошевић-Мата,
 Па отиде селу Невесињу.
 Бајо скиде бега Љубовића,
 Скиде с њега рухо и оружје,
 На њем' нађе три ђемера блага,
 Сва три пуна жутијех дуката,
 С њег' отпаса, а себи припаса,
 Пак посједе бијесна путаља,
 Оде право к мору на крајину
 У Латине, видат' десну руку.

ISSN 2536-5711

9 772536 571002 >

e-mail: rijec.pive@gmail.com